

PM 2004 RIII (Dnr 001-3749/2004)

**Byggentreprenadavdrag samt omvänd skattskyldighet (moms)
(Ds 2004:43)**

Remiss från Finansdepartementet

Remisstid 29 december 2004

Borgarrådsberedningen föreslår kommunstyrelsen besluta följande
Som svar på remissen av Byggentreprenadavdrag samt omvänd skattskyldighet (moms) (Ds 2004:43) översänds denna promemoria.

Föredragande borgarrådet Roger Mogert anför följande.

Bakgrund

Finansdepartementets departementspromemoria Byggentreprenadavdrag samt omvänd skattskyldighet (moms) (Ds 2004:43), se sammanfattning i *bilaga 7*, har remitterats till staden för yttrande. Finansdepartementets promemoria behandlar två förslag till förändringar av bygg- och anläggningsbranschen, nämligen förslaget om ett s.k. byggentreprenadavdragssystem och förslaget om omvänd skattskyldighet för mervärdsskatt. Förslaget om ett s.k. byggentreprenadavdragssystem går i korthet ut på att varje företag skall behålla 20 procent av summan som skall betalas till underentreprenör exklusive mervärdesskatt. Det andra förslaget handlar om att uppdragsgivaren skall vara skyldig att betala moms när ett bygguppdrag ges eller när arbetskraft hyrs ut. Det skall gälla även utländska företag om uppdragsgivaren är registrerad i Sverige. Förslagen skall enligt Finansdepartementet leda till att användning av svart arbetskraft försvåras genom lagstiftning och säkerställa att uppdragstagare betalar skatter och avgifter.

Remisser

Ärendet har för synpunkter remitterats till stadsledningskontoret, gatu- och fastighetsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och koncernledningen för Stockholms Stadshus AB.

Gatu- och fastighetsnämnden och stadsbyggnadsnämnden har avstått från att svara på remissen.

Stadsledningskontoret anser att det är angeläget att åtgärder mot svartarbete i bygg- och anläggningsbranscherna vidtas. Systemet med byggentreprenadavdrag kommer att medföra komplikationer för dem som berörs och ökade administrativa kostnader för företagen. Kontoret anser att mindre ingripande åtgärder bör övervägas. Om fördelarna med entreprenadavdraget anses uppväga nackdelarna bör förslaget inte omfatta Stockholms kommuns egen byggverksamhet. Stadens byggverksamhet regleras redan genom särskilda upphandlingsregler vilket ställer krav på seriositetskontroller på de företag som anlitas av kommunen.

Stadsledningskontoret anser att det finns skäl överväga om inte tekniken med omvänd skattskyldighet är att föredra och att byggentreprenadavdrag inte införs. Erfaren-

heter från andra medlemsländer i EU har visat att denna åtgärd har varit effektiv samtidigt som denna åtgärd medför mindre negativa effekter för de seriösa företagen än förslaget om byggentreprenadavdrag. Inte minst när det gäller de ökade kostnader för företagen som systemet för med sig.

Koncernledningen för Stockholms Stadshus AB anser att det är angeläget stävja svartarbete och andra oegentligheter i bygg- och anläggningsbranscherna. Fastighetsbranschen är dock redan starkt kringgärdad av specialregler avseende skatter, framförallt mervärdesskatt. Systemet med byggentreprenadavdrag kommer att medföra komplikationer för dem som berörs och ökade administrativa kostnader för företagen. Om fördelarna med entreprenadavdraget anses uppväga nackdelarna bör förslaget inte omfatta de kommunala bolagens egen byggverksamhet. Skälet är att den redan regleras genom särskilda upphandlingsregler vilket ställer krav på seriositetskontroller på de företag som anlitas av kommunala bolag.

Koncernledningen är dock inte helt avvisande till förslaget om omvänd skattskyldighet. Beroende på hur enkelt systemet kan göras, kan eventuella olägenheterna i förslaget begränsas så att merkostnaden för de kommunala bolagen och samhället ändå totalt sätt uppvägs av nyttan.

Mina synpunkter

Bostadsbristen är en av de viktigaste politiska frågorna. I Stockholms stad skall det under mandatperioden byggas 20 000 nya bostäder och det är i det sammanhanget mycket angeläget att finna medel för att motverka svartarbete, höga boende- och byggkostnader samt byggfel. Stockholms stad framförde synpunkter rörande detta redan i remissvaret angående Bygghälsöns betänkande "Skärpning gubbar" (Dnr 309-277/2003). För bostadsproduktionen är det angeläget att reglerna för moms och sociala avgifter dessutom formuleras enkelt och tydligt för att kunna hålla nere produktionskostnaderna.

Jag delar synen som förs fram i promemorian att det är mycket angeläget att komma fram till åtgärder som främjar konkurrensen och motverka konkurrensbegränsande beteende på byggmarknaden. God sed på arbetsmarknaden och sunda konkurrensförhållanden kräver att de entreprenörer som upphandlas inte har möjlighet att använda sig av social dumpning som konkurrensmedel. Därför är det positivt med förslag som syftar till att hindra användandet av svart arbetskraft och kartellbildning. Denna uppfattning delas också av samtliga berörda remissinstanser inom staden.

I likhet med stadens remissinstanser vill jag emellertid lyfta tveksamheter kring förslaget med byggentreprenadavdrag. Fastighetsbranschen är redan starkt kringgärdad av specialregler avseende skatter, framförallt mervärdesskatt. Systemet med byggentreprenadavdrag kommer att medföra kraftigt ökade administrativa kostnader för företagen. Om förslaget ändå genomförs anser jag, liksom stadsledningskontoret och Stockholms Stadshus AB, att förslaget inte ska omfatta de kommunala bolagens egen byggverksamhet. Skälet är att den redan regleras genom särskilda upphandlingsregler vilket ställer krav på seriositetskontroller på de företag som anlitas av kommunala bolag. Att införa föreslagna regler för dessa företag skulle endast leda till ökade administrations- och i förlängningen boendekostnader. Systemet riskerar också att medföra likviditetsproblem för främst mindre aktörer på byggmarknaden.

Jag anser att förslaget med omvänd skattskyldighet är att föredra eftersom det har visat sig fungera i andra länder, utan att medföra lika stora negativa effekter. Vad gäller datum för införande så anser jag att detta bör vara senare än 1 januari 2005 eftersom regeländringarna kräver omfattande ändrade rutiner och system.

För ytterligare detaljerade synpunkter hänvisar jag till remissvaren från stadsledningskontoret och Stockholms Stadshus AB med dotterbolag.

Jag föreslår kommunstyrelsen besluta följande

Som svar på remissen av Byggentreprenadavdrag samt omvänd skattskyldighet (moms) (Ds 2004:43) översänds denna promemoria.

Stockholm den 2 december 2004

ROGER MOGERT

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarråden *Kristina Axén Olin* och *Mikael Söderlund* (båda m) och *Jan Björklund* (fp) enligt följande.

Vi föreslår borgarrådsberedningen föreslå kommunstyrelsen besluta att
som svar på remissen anför följande

Förslaget är ytterligare ett i raden av försök från regeringens sida att med nya regler få fart på byggandet. Men det är inte en brist på statliga utredningar och regleringar som orsakat bristfällig konkurrens, kvalitetsproblem och höga kostnader. Det är istället regeringens brist på effektiva åtgärder för att skapa sunda förutsättningar för bostadsbyggandet som lett till problem. Regeringen agerar kortsiktigt när det gäller subventioner och skatter för byggandet, vilket rubbar främst den konkurrens som är viktig för alla parter. Istället för statliga utredningar behövs sänkt skatt på byggandet och enklare regler för beslut om byggande. Den sittande PBL-utredningen har här en nyckelroll.

Förslaget innebär nya specialregler avseende skatter och kraftigt ökade administrativa kostnader för företagen vilket i förlängningen kommer att innebära högre boendekostnader.

ÄRENDET

Finansdepartementets departementspromemoria Byggentreprenadavdrag samt omvänd skattskyldighet (moms) (Ds 2004:43), se sammanfattning i bilaga 7, har remitterats till staden för yttrande. Finansdepartementets promemoria behandlar två förslag till förändringar av bygg- och anläggningsbranschen, nämligen förslaget om ett s.k. byggentreprenadavdragssystem och förslaget om omvänd skattskyldighet för mervärdesskatt. Förslaget om ett s.k. byggentreprenadavdragssystem går i korthet ut på att varje företag skall behålla 20 procent av summan som skall betalas till underentreprenör exklusive mervärdesskatt. Det andra förslaget handlar om att uppdragsgivaren skall vara skyldig att betala moms när ett bygguppdrag ges eller när arbetskraft hyrs ut. Det skall gälla även utländska företag om uppdragsgivaren är registrerad i Sverige. Förslagen skall enligt Finansdepartementet leda till att användning av svart arbetskraft försvåras genom lagstiftning och säkerställa att uppdragstagare betalar skatter och avgifter.

REMISSER

Ärendet har för synpunkter remitterats till stadsledningskontoret, gatu- och fastighetsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och koncernledningen för Stockholms Stadshus AB.

Gatu- och fastighetsnämnden och stadsbyggnadsnämnden har avstått från att svara på remissen.

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande, daterat den 16 november 2004, har i huvudsak följande lydelse.

Delbetänkandenas huvudsakliga innehåll

Problem

Skattefusk i byggbranschen är omfattande och har tagit sig sådana proportioner att lagstiftningsåtgärder inte kan undvikas. Svartarbete i bygg- och anläggningsbranschen har negativa konsekvenser för bl.a. konkurrens, nyetableringar, arbetstagare och det allmänna i form av uteblivna arbetsgivaravgifter, anställdas skatter och mervärdesskatt. Det är svårt för en seriös företagare att konkurrera med de företag som väljer att avlöna delar av sin personal med svart lön. För arbetstagaren innebär det ett stort risktagande att arbeta med svart lön eftersom han/hon saknar försäkringsskydd och att inkomsten inte är sjukpenning- eller pensionsgrundande.

Finansdepartementets förslag

Byggentreprenadavdrag

Finansdepartementet föreslår att uppdragsgivare vid utbetalning av ersättning till en uppdragstagare bli skyldig att göra ett avdrag från ersättningen med 20 %, exklusive mervärdesskatt (byggentreprenadavdrag). Beloppet skall betalas in till ett särskilt konto hos Skatteverket. Det inbetalda beloppet kan sedan användas för att säkerställa att uppdragstagaren betalar sina skatter och avgifter. Ett fribelopp på ett prisbasbelopp (2004 års prisbasbelopp är 39 300 kr) föreslås.

De medel som sätts in på kontot hos Skatteverket tillhör uppdragstagaren och tillgodoräknas denne från inbetalningstidpunkten. Byggentreprenadavdraget kan enligt finansdepartementet därför inte utgöra betalningssäkring i den mening begreppet har inom skattelagstiftningen. Det föreslagna systemet liknar till viss del sådana depositioner som görs till länsstyrelsen vid t.ex. hyrestvister. Vad man kan säga är att uppdragstagarens rådighet över medlen är inskränkt under den tid medlen är insatta på ett konto hos Skatteverket. Den typ av rådighetsinskränkningar omfattas inte av egendomsskyddet i RF (regeringsförordningen). Enligt departementet föreligger

således inte av skäl hänförliga till det grundlagsfästa egendomsskyddet betänklighet mot att införa det föreslagna avdragssystemet.

Byggentreprenadavdraget skall vara obligatoriskt och omfatta samtliga uppdrag som avser byggverksamhet. Svensk standard för näringsgrensindelning, SNI, skall tjäna som vägledning vid tolkning av begreppet byggverksamhet. Den uppräkningslista som finns i SNI 92 är inte uttömmande. I underlaget redovisas olika exempel på avgränsningsfrågor.

När det gäller exempelvis fastighetsförvaltning omfattas den del av förvaltningen som innebär renovering och underhåll av fastigheten men inte t.ex. snöröjning, sotning och bränsletillförsel. Arkitekt- och byggkonsultverksamheten omfattas av byggentreprenadavdrag om dessa verksamheter ingår i ett uppdrag som i övrigt innebär byggverksamhet. Ett städföretag som utför en byggstädning omfattas av bestämmelserna. Om ett uppdrag innebär att uppdragstagaren enbart levererar byggmaterial skall det däremot inte omfattas av lagstiftningen, oavsett om företaget är ett s.k. byggföretag eller inte. Om det i leverantörens uppdrag även ingår arbete som är att betrakta som byggverksamhet omfattas hela uppdraget av lagstiftningen.

Samtliga uppdragsgivare och uppdragstagare som tar och utför uppdrag som omfattar byggverksamhet i Sverige skall omfattas av regeln. Även utländska företag som saknar fast driftställe i Sverige (d.v.s. entreprenadarbetet pågår kortare tid än tolv månader) skall omfattas av systemet med byggentreprenadavdrag. För att ett innehållit byggentreprenadavdrag skall utbetalas till ett utländskt företag skall företaget

1. göra skatteavdrag enligt skattebetalningslagen (1997:483) på den ersättning för arbete som betalats ut, eller
2. till Skatteverket lämna identifikationsuppgifter avseende mottagare av ersättningen.

I de likviditetsberäkningar som gjorts i rapporten kommer förslaget innebära att företagen har ett ökat kapitalbehov med 0,8 % av årsomsättningen och att räntekostnaden beräknas uppgå till 0,036 % av årsomsättningen. Vidare kommer systemet att omsätta ett betydande antal transaktioner (fakturor). Under förutsättning att de aktuella 20 000 företagen totalt hanterar drygt 1,2 miljoner fakturor per år som omfattas av systemet kan administrationskostnaden för dessa antas uppgå till totalt 140,0 mnkr per år. De ökade kostnaderna som redovisas för administration och likviditetspåverkan anses dock kunna mötas genom att förslaget kommer innebära att konkurrenssnedvridande beteenden försvåras, vilket leder till sundare prissättning och renare konkurrensförhållanden i branschen.

Omvänd skatteskylldighet

I mervärdesskattelagen används uttrycket ”skatteskylldig” för att ange vem som är skyldig att betala mervärdesskatt i Sverige. Enligt huvudregeln är det den som omsätter varor eller tjänster som är skyldig att betala mervärdesskatt. Undantag finns för denna huvudregel för utländsk företagens omsättning inom landet och omsättning av guldmaterial mm. Sverige har i dessa fall valt att utnyttja medlemsstaternas möjlighet att låta betalningsskyldigheten för skatten åvila den som förvärvar varan eller tjänsten när den som omsätter varan eller tjänsten är en skatteskylldig person som inte är etablerad inom landet.

För att försvåra undandragandet av mervärdesskatt inom byggsektorn föreslås att en omvänd skatteskylldighet införs i mervärdesskattelagen. Vid omsättning inom landet av tjänster som innebär uppdrag att utföra byggverksamhet eller uthyrning av arbetskraft skall förvärvaren vara skatteskylldig. Med byggverksamhet förstås skall detsamma som i den föreslagna lagen om byggentreprenadavdrag. Enligt rapporten är avsteg från regelverket motiverat mot bakgrund av att förlusterna av mervärdesskatt blivit ohållbart stora inom byggsektorn. Omvänd skatteskylldighet innebär avvikelser enligt artikel 27 sjätte mervärdesskattedirektivet. Vissa medlemsstater har tidigare tillåtit tillämpa omvänd skatteskylldighet när det gäller bygg- och anläggningsarbeten för att förhindra skattefusk. Enligt vad som framkommit har dessa medlemsstater funnit åtgärden effektiv.

Påföljd

Ett solidariskt betalningsansvar införs för uppdragsgivaren för uppdragstagarens skatter och avgifter med ett belopp som motsvarar det som skulle ha dragits av och betalats in till skattever-

ket. Någon administrativ sanktionsavgift eller någon nykriminalisering eller ändring av bestämmelserna i skattebrottslagen föreslås inte.

Förslagen föreslås träda kraft 1 januari 2006.

Stadsledningskontorets synpunkter

Stadsledningskontoret anser att det är angeläget att åtgärder mot svartarbete i bygg- och anläggningsbranscherna vidtas. Förslaget om byggentreprenadavdrag och de fördelar ur skattesynpunkt som förslaget kan ha måste vägas mot de nackdelar som kommer att uppstå för de företag och myndigheter som omfattas av förslaget. Systemet med byggentreprenadavdrag kommer att medföra komplikationer för dem som berörs och ökade administrativa kostnader för företagen. Kontoret anser att mindre ingripande åtgärder bör övervägas. Om fördelarna med entreprenadavdraget anses uppväga nackdelarna bör förslaget inte omfatta Stockholms kommuns egen byggverksamhet eftersom de förutsättningar som skapar utrymme för anlitande av svart arbetskraft inte existerar inom stadens område. Det är inte befogat att kommunernas egen byggverksamhet skall rubriceras som uppdragsgivare eftersom stadens byggverksamhet redan regleras genom särskilda upphandlingsregler vilket ställer krav på seriositetskontroller på de företag som anlitas av kommunen.

Stadsledningskontoret anser att det finns skäl överväga om inte tekniken med omvänd skattskyldighet är att föredra och att byggentreprenadavdrag inte införs. Åtgärden har varit verkningsfull i de medlemsstater som redan i dag tillämpar omvänd skattskyldighet vid omsättning av byggtjänster. Förslaget medför dessutom mindre negativa effekter för de seriösa företagen än förslaget om byggentreprenadavdrag. Inte minst när det gäller de ökade kostnader för företagen som systemet med byggentreprenadavdrag för med sig. Problem med skatteundandragandet vid byggentreprenader är att skatter och avgifter inte betalas av företag som är kontrakterade längre ned i entreprenadkedjorna. En omvänd skattskyldighet torde försvåra för denna brottslighet. Lönsamheten med detta system kommer också att försämrats för de seriösa företagen. Förslaget med omvänd skattskyldighet är också lättast att förena med gällande EG-rätt inom mervärdeskatteområdet.

Däremot är det tveksamt om det föreslagna byggentreprenadavdragssystemet står i kongruens med Europakonventionen eftersom avdragssystemet medför en rådighetsinskränkning av kapital. Hänsyn tas inte heller till oskuldspresumtionen, systemet liknar ett förfarande med omvänd bevisvärdering. Förfarandet torde även strida mot Europakonventionens proportionalitetskrav, ingen prövning görs av beloppets storlek utan avdraget görs enligt schablon med 20%.

Det är viktigt att branschen fortsätter arbetet med att ta fram åtgärder av egensaneringskaraktär. Ett exempel är att fack, arbetsgivare och myndigheter gör gemensamma oanmälda besök på byggena. Det är inte möjligt med nuvarande regelverk att göra tillslag på detta sätt om inte en anmälan om misstanke om brott finns. Fackens attitydundersökningar bland sina medlemmar visar att många anser att det är accepterat att arbeta svart och ses som ett sätt att dryga ut lönen. Facket har en viktig roll att fylla när det gäller attitydförändring bland sina medlemmar om de etiska reglerna inom branschen skall få genomslag.

Koncernledningen för Stockholms Stadshus AB:s tjänsteutlåtande, daterat den 22 november 2004, har i huvudsak följande lydelse.

Underremisser

Koncernledningen har skickat förslaget på underremiss till Svenska Bostäder, Familjebostäder, Stockholmshem, Stockholm Parkering, SISAB och CentrumKompaniet.

Svenska Bostäder är mycket tveksamma att ytterligare komplicera reglerna kring momshantering. För bostadsproduktionen är det angeläget att produktionskostnaderna kan hållas nere med hjälp av enkla tydliga regler för moms och sociala avgifter. Bolaget fruktar att föreslagna regler ytterligare komplicerar hanteringen och innebär ökade administrativa kostnader för anpassning av IT-system mm samt i förlängningen verkar kostnadsdrivande på bostadsproduktionen.

Familjebostäder anför som en svaghet med den föreslagna lagstiftningen att avdraget även skall omfatta varuleveranser som ingår i byggverksamheten. Detta riskerar att såväl fördyra byggverksamhet, som att försvåra infordran av anbud för som byggverksamhet där materialkostnaden utgör det dominerande inslaget. Byggtreprenadavdraget kan även premiera ett system där byggherren tillhandahåller allt material. Risken för att detta i vissa fall fördyrar byggproduktionen är inte försumbar, då många, främst mindre, byggherrar saknar erforderlig kompetens för ett förfarande som de mer eller mindre tvingas acceptera. Förslagen innebär också en inte obetydlig meradministration.

Stockholmshem framhåller att den administrativa hanteringen kring betalningar och faktura-hantering skulle öka avsevärt vid ett införande av promemorians förslag. Dessutom anför bolaget att tidpunkten för ikraftträdandet är väl tidig med tanke på de stora anpassningar och ändrade rutiner som fastighetsägarna tvingas genomföra.

Stockholm Parkering tillstryker förslaget om omvänd skattskyldighet men förslaget bör ges en mer generell karaktär till att omfatta många fler näringsidkare.

SISAB ser behovet av och välkomnar aktiva åtgärder för att komma till rätta med det konstaterade fusket med skatter. Det finns dock en risk att byggherrens kostnad ökar om myndigheternas uppgift att övervaka och kontrollera att skattelagstiftningen följs delvis ska utföras av beställaren. Det är angeläget att aktuella myndigheter har de resurser som krävs för detta. SISAB befarar att bolagets entreprenörer och deras underentreprenörer kommer att uppleva genomförandet av utredningens förslag som administrativt betungande och till men för entreprenadverksamheten samt att detta medför risk för det också blir kostnadsdrivande.

SISAB ser dock inga direkta svårigheter att själva tillämpa utredningens förslag. En viss utökning av administrationen kommer dock troligtvis att behövas.

Centrum Kompaniet motsätter sig promemorians förslag eftersom de skulle innebära ökade kostnader, merarbete, ökad byråkrati och krångel utan att medföra några förändringar i den byggverksamhet som upphandlas av bolaget. Om förslaget skall läggas till grund för lagstiftning bör beställarledet undantas från entreprenadavdraget och den omvända skattskyldigheten. En kraftig höjning av storleken på de belopp som skall omfattas av avdraget bör också göras för att i någon mån minska den administrativa hanteringen och därmed kostnaderna.

Koncernledningens synpunkter

Koncernledningen anser att det är angeläget stävja svartarbete och andra oegentligheter i bygg- och anläggningsbranscherna. Fastighetsbranschen är dock redan starkt kringgärdad av specialregler avseende skatter, framförallt mervärdesskatt. Systemet med byggtreprenadavdrag kommer att medföra komplikationer för dem som berörs och ökade administrativa kostnader för företagen. Om fördelarna med entreprenadavdraget anses uppväga nackdelarna bör förslaget inte omfatta de kommunala bolagens egen byggverksamhet. Skälet är att den redan regleras redan genom särskilda upphandlingsregler vilket ställer krav på seriositetskontroller på de företag som anlitas av kommunala bolag.

Koncernledningen är dock inte helt avvisande till förslaget om omvänd skattskyldighet. Beror på hur enkelt systemet kan göras, kan eventuellt olägenheterna i förslaget begränsas så att merkostnaden för de kommunala bolagen och samhället ändå totalt sätt uppvägs av nyttan.

Bilagor

1. Svar på underremiss från Svenska Bostäder
2. Svar på underremiss från Familjebostäder
3. Svar på underremiss från Stockholmshem
4. Svar på underremiss från Stockholm Parkering
5. Svar på underremiss från SISAB
6. Svar på underremiss från CentrumKompaniet

AB Svenska Bostäder

Synpunkter avseende förslag ”Byggentreprenadavdrag samt omvänd skattskyldighet (moms)

Svenska Bostäder har beretts tillfälle att i en underremiss lämna synpunkter över ett utredningsförslag avseende byggentreprenad samt omvänd skattskyldighet.

Bakgrund

På regeringens uppdrag har en kommission arbetat i syfte att föreslå åtgärder som främjar konkurrensen och motverka konkurrensbegränsande beteende, användande av svart arbetskraft och kartellbildning inom bygg- och anläggningssektorn. I rubricerad utredning lämnas som resultat av kommissionen två förslag, nämligen förslaget om s.k. entreprenadavdragssystem och förslaget om omvänd skattskyldighet för mervärdesskatt

Förslaget

I syfte att säkerställa att uppdragstagare i byggsektorn fullgör betalningar av skatter och sociala avgifter föreslås att beställaren betalar en del av entreprenadsumman till Skatteverket. När sedan uppdragstagaren fullgjort sina åtaganden avseende skatter och avgifter erhåller han i efterhand av skatteverket innehållen del av entreprenadsumman.

I syfte att säkerställa att debiterad moms också levereras till skatteverket föreslås att beställaren, istället för som idag entreprenören, redovisar och betalar in utgående moms.

Våra synpunkter

Utredningen gör ett lovvärt försök att med dessa två förslag stävja fusk och oegentligheter avseende skatter och sociala avgifter. Fastighetsbranschen är dock redan starkt kringgärdad av specialregler avseende skatter, framförallt mervärdesskatt. Vi mycket tveksamma till det lämpliga att ytterligare komplicera reglerna kring momshantering. För bostadsproduktionen är det angeläget att produktionskostnaderna kan hållas nere med enkla tydliga regler för moms och sociala avgifter. Vi fruktar att föreslagna regler ytterligare komplicerar hanteringen, innebär ökade administrativa kostnader för anpassning av IT-system mm och i förlängningen verkar kostnadsdrivande på bostadsproduktionen. Vi ser också svårigheter för entreprenörernas fördyrade finansiering, vilket också detta i förlängningen kommer att drabba oss som beställare.

Beträffande förslaget om byggentreprenadavdrag är vi mot denna bakgrund helt negativa till förslaget i sin nuvarande utformning

Beträffande förslaget om omvänd skattskyldighet är vi däremot inte helt avvisande. Beroende på hur enkelt systemet kan göras, kan eventuellt olägenheterna i förslaget begränsas så att merkostnaden för oss och för samhället ändå totalt sätt uppvägs av nyttan.

Vällingby 18 november 2004

Charlotte Axelsson
Verkställande direktör

Torbjörn Dacke
Ekonomichef

AB Familjebostäder

Underremiss avseende utredningen om byggtreprenadavdrag och omvänd skattskyldighet för moms

AB Familjebostäder har fått rubricerat ärende på underremiss från Stockholms Stadshus AB. Yttrandet har inte varit föremål för behandling i bolagets styrelse, men kommer att anmälas i styrelsen i efterhand.

I utredningen föreslås åtgärder för att försvåra användandet av svart arbetskraft i bygg- och anläggningsbranschen genom lagstiftning som syftar till att säkerställa uppdragstagarens betalning av skatter och avgifter. Enligt förslaget ska den som ger någon ett uppdrag att utföra byggverksamhet göra ett avdrag från den ersättning som utbetalas, ett byggtreprenadavdrag, som i stället betalas in till skatteverket till säkerhet för uppdragstagarens skyldighet att betala skatter och avgifter. Vidare föreslås att bestämmelse om omvänd skattskyldighet införs i mervärdesskattelagen. Bolaget kommenterar inte förslaget i alla delar, utan endast de delar som mera direkt berör bolagets verksamhet.

Förslaget definierar välgörande klart och tydligt begreppet byggverksamhet vilket torde innebära att risken för gråzon minimerats.

En svaghet med den föreslagna lagstiftningen är att avdraget även skall omfatta varuleveranser som ingår i byggverksamheten. Detta riskerar att såväl fördyra byggverksamhet, som försvåra infordran av anbud för byggverksamhet där materialkostnaden utgör det dominerande inslaget. Detta är t ex fallet vid många installationsentreprenader. Det finns också en risk för att förslaget kommer att motverka den av Byggherrens efterlysta industrialiseringen av byggsektorn, eftersom det kan snedvrider konkurrensen mellan platsbyggande (med hög andel arbetskraftslöner hos entreprenören) och prefabricerade konstruktioner (med övervägande del kostnader för inköpt material). Ett skatteavdrag på 20% kan i värsta fall leda till att entreprenören inte får täckning för sina materialkostnader.

Byggtreprenadavdraget kan av samma skäl som ovan premiera ett system där byggherren tillhandahåller allt material. Risken för att detta i vissa fall fördyrar byggproduktionen är inte försumbar, då många, främst mindre, byggherrar saknar erforderlig kompetens för ett förfarande som de mer eller mindre tvingas acceptera. Som flera remissinstanser påpekat, riskerar systemet att medföra likviditetsproblem för främst mindre aktörer på byggmarknaden. Detta har två negativa aspekter. Dels riskerar byggandet att fördyras, dels underlättas knappast den av Byggherrens efterlysta ökningen av antalet aktörer på byggmarknaden.

Förslagen innebär att beställaren vid betalning av leverantörens faktura skall överföra pengar till tre olika mottagare. Detta medför en inte obetydlig meradministration. Jämfört med dagens hantering då hela det fakturerade beloppet inklusive moms vid betalningstillfället överförs till leverantörens konto, ska leverantörsfakturan delas upp i tre delar med tre olika betalningsmottagare/konton. För att klara detta krävs avsevärda förändringar av dagens administrativa stödsystem i företagen. Den totala transaktionsmängden i de beställande företagen kommer att minst tredubblas, vilket i sig också innebär att risken för felaktigheter ökar.

Den föreslagna tidpunkten för ikraftträdande finner vi ligga tidigt då de relativa omfattande förändringarna kräver anpassning av administrativa rutiner och system. Vidare får vid införandet hänsyn tas till att åtskilliga redan ingångna entreprenadavtal sträcker sig över flera år och är vad avser betalningsströmmar avtalade på andra premisser.

AB FAMILJEBOSTÄDER

Hans Pettersson

AB Stockholmshem

Yttrande avseende underremiss angående utredning av "Byggentreprenadavdrag samt omvänd skattskyldighet (moms).

Stockholmshem har tagit del av Författningsförslag avseende "Förslag till lag om byggentreprenadavdrag".

I promemorian förslås att det skatteundandragande som sker i bygg- och anläggningsbranschen genom användande av svart arbetskraft skall försvåras genom lagstiftning som syftar till att säkerställa uppdragstagarens betalning av skatter och avgifter.

1. Förslaget innebär att den som ger någon i uppdrag att utföra byggverksamhet skall göra ett avdrag (20%) från den ersättning som betalas för uppdraget (byggentreprenadavdrag). Det avdragna beloppet tillhör uppdragstagaren men skall betalas in till Skatteverket.
2. Förslaget innebär även att omvänd skattskyldighet avseende moms införs. Omvändskattskyldighet innebär att vid omsättning av varor eller tjänster blir förvärvaren – i stället för som normalt den som tillhandahåller varan eller tjänsten – skyldig att betala mervärdesskatt (skattskyldig)

Synpunkter

Förslaget innebär att den administrativa hanteringen kring betalningar och fakturahantering ökar avsevärt. Stockholmshem hanterar idag cirka 50.000 fakturor årligen, varav cirka hälften torde avse tjänster som motsvarar byggentreprenadverksamhet. Då varje transaktion (faktura) enligt det nya förslaget kommer att generera tre transaktioner (betalning till leverantör, betalning till byggentreprenadkonto samt omvänd momsredovisningsskyldighet) i stället för en, kommer transaktionsvolymen att fördubblas.

För att kunna genomföra det nya förslaget krävs omfattande förändringar i nuvarande IT-administrativa system. Dagens system kan omöjligen hantera den nya ordningen.

På grund av de stora transaktionsmängderna finns risk för avstämningsproblematik kring betalningar till byggentreprenadkontot hos skattemyndigheten. Vad som avses är att många entreprenader innehåller komplicerade transaktioner som a-conto betalningar, delbetalningar på grund av tvister och kreditnotor. Problemen kan tänkas uppkomma över tiden om de tre parterna ej är överens om vad och vilka fakturor som har betalats/reglerats och vad som utbetalts/återbetalts från skatteverket och till vilka fakturor beloppen är hänförliga. Stockholmshem befarar att detta skulle kunna medföra stora problem att utreda, både administrativt och tidsmässigt mellan uppdragsgivare – skatteverket – uppdragstagare.

Kostnaderna för bolaget att uppgradera IT-system och permanent utöka personella resurser för att kunna hantera de ökade transaktionerna är förmodligen betydande.

Vidare synes tidpunkten för ikraftträdande (1 januari 2006) väl tidigt med tanke på de stora anpassningar och ändrade rutiner som bolagen tvingas genomföra.

Med vänlig hälsning
AB STOCKHOLMSHEM
Pelle Björklund
Verkställande direktör

Stockholms Stads Parkerings AB

Förslag på byggentreprenadavdrag samt omvänd skattskyldighet(moms) - Remissvar

Inledning

I föreliggande skrivelse avger Stockholm Parkering remissvar på förslaget till byggentreprenadavdrag samt omvänd skattskyldighet.

Förslagets i korthet

- att skyldighet införs att göra avdrag från ersättning för uppdrag i byggverksamhet mm (byggentreprenadavdrag)
- att konsekvensändringar införs i sekretesslagen ,skattebetalningslagen mm
- att omvänd skattskyldighet för mervärdesskatt införs för ”byggverksamhet”

Förslagets bakgrund

Bakgrunden till förslaget är ett betänkande som syftar till att främja konkurrensen och motverka konkurrensbegränsande beteenden inom byggsektorn.

Stockholm Parkerings bedömningar av utredningen

Allmänt

Omfattningen av konkurrensbegränsande verksamhet torde vara omfattande inte bara inom detta verksamhetsområde. Åtgärder som syftar till att öka konkurrensen för seriösa näringsidkare att bedriva näringsverksamhet på lika villkor bidrar i det långa perspektivet till ett effektivare och sundare samhälle.

I den nya mervärdesskattelag som trädde i kraft i januari 2004 med krav på en fakturas utseende, kan bolaget konstatera att även detta lämnat sitt bidrag till konkurrens på lika villkor.

Bolaget anser att Koncernen Stockholms Stadshus AB och Stockholms Stad, som i detta sammanhang representerar en mycket stor uppdragsgivare och aktör på marknaden, kraftfullt agerar för förslaget.

Bolaget tillstyrker därför att förslaget genomförs med beaktande av nedanstående synpunkter.

Omvänd skattskyldighet

I förslaget föreslås att omvänd skattskyldighet skall införas för den sk byggverksamheten. Om effektiviteten i konkurrensbegränsande åtgärder skall öka bör förslaget ges en mer generell karaktär till att omfatta många fler näringsidkare. Bolaget kan dock inte bedöma om denna skyldighet kan göras allmängiltig. Klart är dock att betydligt fler verksamheter än byggverksamhet kan och bör omfattas av den omvända skattskyldigheten.

Bolaget yrkar således att Staden i sitt remissvar förutom att tillstyrka förslaget dessutom begär att förslaget om omvänd skattskyldighet utökas.

Stockholms Stads Parkerings AB

Roger Lundquist

SISAB

Underremiss Byggentreprenadavdrag samt omvänd skattskyldighet (moms)

Med anledning av den Stockholms Stadshus AB:s till oss remitterade underremiss och begäran om synpunkter på vad som anförts i utredningen angående PM om förslag till byggentreprenadavdrag samt omvänd skattskyldighet för mervärdesskatt, återkommer vi med svar och synpunkter.

Bakgrund

Inom bygg- och installationsbranscherna förekommer utnyttjande av svart arbetskraft i stor utsträckning. Vidare sker ofta försök till undanhållande av moms. I RSV:s rapport 2001:9 "Riskprojektet" (kontroll av svart arbetskraft inom byggbranschen) har vid kartläggning av installationsbranschen bedömts att fuskets där uppgår till mellan 2 och 2,5 miljarder kronor.

Den av regeringen tillsatta "Bygghjälpen" har framtagit förslag för att stävja dessa problem. Ett av förslagen innebär att 20 % av uppdragstagarens faktura innehålls av uppdragsgivaren (byggentreprenadavdrag) och skall insättas på ett s. k. entreprenadkonto hos Skatteverket. Detta skall ske i alla led från beställare till sista underentreprenören. På så sätt försvåras användningen av svart arbetskraft.

Vidare föreslås att s.k. omvänd momsbetalning skall tillämpas det vill säga att moms inbetalas av uppdragsgivaren i första ledet, medan hos uppdragstagarna får ej moms innehållas utan kan endast fås tillbaka av skatteverket efter redovisning. Skatteverket kan därmed också säkerställa momsinsamlingen.

Sammanfattning av SISABs synpunkter avseende:

Entreprenadavdrag

SISAB anlitar entreprenadföretag med varierande storlek. Merparten av entreprenaderna är generalentreprenader. SISAB efterlyser ytterligare analyser i utredningens förslag av påverkan på olika entreprenadformer, företagstyper och det underliggande entreprenadledet. SISAB befarar att våra entreprenörer och deras underentreprenörer kommer att uppleva genomförandet av utredningens förslag som administrativt betungande och till men för entreprenadverksamheten samt att detta medför risk för det också blir kostnadsdrivande.

SISAB ser dock inga direkta svårigheter att införa utredningens förslag med att göra entreprenadavdrag i vår egen verksamhet.

Omvänd skattskyldighet (moms)

SISAB som är ett fastighetsförvaltande bolag, där momshantering ingår som en intressant och komplex del, ser inga direkta svårigheter att införa utredningens förslag i vår verksamhet.

En viss utökning av administrationen kommer troligtvis att behövas. SISAB kan inte se att våra entreprenörer påverkas på annat sätt än vad som upptagits i utredningens analyser.

Därutöver framför SISAB följande synpunkter och risker på vad som framförts i föreliggande utredning och de problem som kan uppstå vid införande av förslaget:

1. SISAB ser behovet av och välkomnar aktiva åtgärder för att komma till rätta med det konstaterade fuskets med skatter. Det finns dock en risk att byggherrens kostnad ökar om myndigheternas uppgift att övervaka och kontrollera att skattelagstiftningen följs delvis ska utföras av beställaren. Det är angeläget att aktuella myndigheter har de resurser som krävs för detta.
2. Förslaget i utredningspromemorian, om byggentreprenadavdrag och omvänd moms, riskerar att medföra ökade administrationskostnader för marknadens aktörer. De större byggföretagen har ställt sig positiva till förslaget, men de mindre byggföretagen som ej har samma stora ekonomiadministrativa system kommer troligen att drabbas hårdare än de större. Likviditets-

frågan i samband med omvänd moms kan komma att drabba de små företagen hårdare. Detta kan snedvrیدا konkurrensen till fastighetsägarnas nackdel. Av de uppdrag som stora fastighetsägare upphandlar utförs ej bara av de större byggföretagen, utan mycket av det som benämns underhåll och reparationer upphandlas i stor utsträckning av mindre byggföretag och specialentreprenörer. En stor risk föreligger att de mindre företagen på sikt försvinner och att priserna på så sätt stiger med fördyringar som följd och i slutänden hyreshöjningar.

3. Hur fungerar förslaget för byggföretag från andra EU-länder som åtager sig och utför uppdrag åt såväl kommunala som privata svenska fastighetsägare?

Med vänlig hälsning

Skolfastigheter i Stockholm AB

Krister Schultz

Centrum Kompaniet i Stockholm AB

Byggentreprenadavdrag samt omvänd skattskyldighet avseende mervärdeskatt

Stockholms Stadshus AB har som remiss översänt promemorian Ds 2004:43 angående Byggentreprenadavdrag samt omvänd skattskyldighet. Som svar på den översända remissen får Centrum Kompaniet i Stockholm AB ange följande.

Sammanfattning

CentrumKompaniet motsätter sig förslaget. Förslaget innebär ökade kostnader, ökat merarbete, ökad byråkrati och krångel utan att medföra några förändringar i den byggverksamhet som upphandlas av CentrumKompaniet.

Förslaget

Förslaget innebär i korthet att uppdragsgivaren skall göra ett avdrag om 20 % på alla fakturor som avser byggverksamhet. Beloppet skall inbetalas till skattemyndigheten istället för till den entreprenör som utställt fakturan. På samma sätt skall uppdragsgivaren betala in hela fakturans momsbelopp till skattemyndigheten. Inbetalningarna skall dessutom redovisas i samband med den månatliga skattedeklarationen.

Allmänt

CentrumKompaniet delar förslagets övergripande målsättning att det är angeläget, av konkurrensmässiga och skattefinansiella skäl, att användningen av svart/grå arbetskraft inom byggsektorn kan minskas.

Det föreslagna angreppssättet kommer för CentrumKompaniets del inte att leda till de eftersträfvade effekterna. CentrumKompaniet liksom alla offentliga myndigheter och bolag omfattas av lagen om Offentlig Upphandling. Genom upphandlingsförfarandet med den omfattande seriositetskontroll som genomförs vid varje upphandling torde det vara i princip uteslutet att de företag CentrumKompaniet upphandlar undandrar skatter från staten.

Avgränsningsfrågorna

Avgränsningen av vilka uppdrag som skall omfattas av uppdraget har givits en omfattande och noggrann behandling i förslaget. Även med en sådan avgränsning kommer uppdragsgivaren att inför varje enskild faktura behöva ta ställning till om fakturan avser uppdrag som omfattas av bestämmelserna eller om den inte omfattas. Vissa uppdrag kan komma att utgöra en blandning av sådana uppdrag som omfattas av bestämmelserna respektive ligger utanför tillämpningen.

Ökade risker

Alla fel som uppdragsgivaren begår när det gäller beräkning av beloppen, eventuella fel i bedömningen av vad som skall utgöra byggverksamhet, felaktiga inbetalningar etc. kan i slutändan medföra att uppdragsgivaren blir betalningsskyldig för uppdragstagarens skatter.

Administrativt merarbete

Den tyngsta invändningen mot förslaget är det mycket omfattande merarbete som förslaget kommer att innebära både för CentrumKompaniet i sig och för övriga företag, kommuner, landsting, stat m fl. som arbetar med anknytning till byggnadsverksamheten.

CentrumKompaniet hanterar ca 15 000 fakturor per år varav huvuddelen kommer att beröras av förslaget. För varje faktura innebär det ökat arbete genom ett nytt moment vid bedömningen av fakturan, vid konteringen av varje faktura etc. Varje månad skall en deklaration lämnas vilket också innebär att samtliga uppgifter avseende entreprenadavdrag och momsavdrag måste registreras för sig och bakomliggande handlingar sparas. Förslaget kommer förmodligen att medföra

behov av förändringar i det befintliga ekonomisystemet. Totalt sett innebär det betydande merarbete och ökade kostnader.

För entreprenörerna kommer förslaget att innebära ännu mer administration eftersom utöver ovan angivna uppgifter det också tillkommer krav på ansökningshandlingar avseende omföringar. Detta betyder ökade kostnader som i förlängningen kommer att belasta CentrumKompaniet som byggherre.

För skattemyndigheten kommer förslaget också att innebära ökade arbetsinsatser och därmed ökade kostnader.

Konsekvenser av förslaget

Totalt sett leder förslaget till en ökning av kostnaderna, ökat krångel och byråkrati. Detta kan möjligen accepteras om åtgärderna skulle medföra det eftersträlvade resultatet – en kraftig minskning av användningen av svart arbetskraft inom byggsektorn.

Förslaget kommer att leda till högre kostnader i den seriösa delen av byggbranschen samt för de seriösa beställarna vilket knappast kan vara en eftersträvt konsekvens.

Förslag

Om förslaget skall läggas till grund för lagstiftning bör beställarledet undantas från entreprenadavdraget och den omvända skattskyldigheten. En kraftig höjning av storleken på de belopp som skall omfattas av avdraget bör också göras för att i någon mån minska den administrativa hanteringen och därmed kostnaderna. Ett belopp som nämnts i utredningen är fem prisbasbelopp.

Centrum Kompaniet i Stockholm AB

Christer Osslind

Henrik Hoogland

Sammanfattning av departements promemorian (Ds 2004:43) ”Byggentreprenadavdrag samt omvänd skattskyldighet (moms)”

Hela promemorian finns att läsa på www.regeringen.se

Inledning

Regeringen beslutade den 21 februari 2002 att tillkalla en kommission för att föreslå åtgärder som syftar till att främja konkurrensen och motverka konkurrensbegränsande beteende, användandet av svart arbetskraft och kartellbildning inom bygg- och anläggningssektorn (dir. 2002:24).

I december 2002 lämnade Bygghögskolekommittén betänkandet Skärpning gubbar ! Om konkurrensen, kostnaderna, kvaliteten och kompetensen i byggsektorn (SOU 2002:115) till regeringen. Betänkande har remissbehandlats och remissvaren finns tillgängliga på Finansdepartementet (dnr Fi2002/4754).

Bygghögskolekommittén lämnade flera olika förslag till förändringar av bygg- och anläggningsbranschen. I den här promemorian behandlas två av förslagen, nämligen förslaget om ett s.k. entreprenadavdragssystem och förslaget om omvänd skattskyldighet för mervärdesskatt.

Byggentreprenadavdrag

I promemorian föreslås att det skatteundandragande som sker i bygg- och anläggningsbranschen genom användandet av svart arbetskraft skall försvåras genom lagstiftning som syftar till att säkerställa uppdragstagarens betalning av skatter och avgifter. Detta föreslås ske genom ett system som innebär att den som ger någon ett uppdrag att utföra byggverksamhet skall göra ett avdrag från den ersättning som betalas för uppdraget (byggentreprenadavdrag). Det avdragna beloppet tillhör uppdragstagaren men skall betalas in till Skatteverket. Byggentreprenadavdraget får sedan användas för säkerställande av att uppdragstagaren betalar sina skatter och avgifter.

Till byggverksamhet skall hänföras sådan verksamhet avseende fastighet, byggnad eller anläggning som innebär mark- och grundarbeten, uppförande, undanröjande, renovering, underhåll eller installation. Avdrag skall även göras från ersättning som avser projektering och ritning när uppdraget omfattar även sådan verksamhet. Dessutom skall byggentreprenadavdrag göras från ersättning som avser uppdrag att hyra ut arbetskraft för byggverksamhet. Privatpersoner som ger ett uppdrag att utföra byggverksamhet skall inte omfattas av avdragsskyldigheten om inte ersättningen utgör en utgift i en av personen bedriven näringsverksamhet. Även utländska uppdragsgivare och utländska uppdragstagare som saknar fast driftställe i Sverige skall omfattas av systemet med byggentreprenadavdrag.

Byggentreprenadavdrag skall göras med 20 procent av ett underlag som utgörs av den utbetalda ersättningen, exklusive mervärdesskatt. Det innebär att såväl ersättning för uppdragstagarens kostnad för arbete som material och övrigt skall ingå i underlaget för avdrag.

Hos Skatteverket skall det finnas ett särskilt konto för inbetalningar av byggentreprenadavdrag. Dessutom skall för varje uppdragstagare, som byggentreprenadavdrag görs för, finnas ett konto (byggentreprenadkonto) på vilket Skatteverket skall registrera inbetalda byggentreprenadavdrag, omföringar och utbetalningar. Byggentreprenadavdraget skall – om inte hinder mot utbetalning föreligger – med automatik tillgodoföras uppdragstagarens skattekonto för att avräknas mot dennes skatter och avgifter. De uppdragstagare som saknar skattekonto får ansöka om utbetalning.

En uppdragsgivare som inte fullgör sin avdragsskyldighet får göras betalningsansvarig för uppdragstagarens skatter och avgifter med ett belopp som motsvarar vad uppdragsgivaren har underlåtit att dra av. Ansvaret skall kunna omfatta skatter och avgifter som kan hänföras till och med senast den redovisningsperiod eller det beskattningsår som den avdragsgrundande ersättningen betalats ut.

Ett beslut om ansvar för uppdragsgivaren får inte fattas om uppdragstagaren har fullgjort sina skyldigheter att redovisa och betala skatter och avgifter inom föreskriven tid eller om statens

skattefordran på uppdragstagaren har preskriberats. Bestämmelserna föreslås träda i kraft den 1 januari 2006.

Omvänd skattskyldighet (moms)

I promemorian föreslås att bestämmelser om omvänd skattskyldighet införs i mervärdesskattelagen (1994:200) för att försvåra undandragandet av mervärdesskatt inom byggsektorn. Vid omsättning inom landet av tjänster som innebär uppdrag att utföra byggverksamhet eller uthyrning av arbetskraft för sådan verksamhet skall förvärvaren vara skattskyldig. Med byggverksamhet skall förstås detsamma som i den föreslagna lagen om byggentreprenadavdrag.

Om ett uppdrag som i huvudsak innebär byggverksamhet omfattar även projektering och ritning bör enligt allmänna principer omvänd skattskyldighet gälla även beträffande den del av uppdraget som avser projektering och ritning. För att omvänd skattskyldighet skall gälla krävs att förvärvaren är registrerad till mervärdesskatt här i landet. Omvänd skattskyldighet skall gälla såväl vid en utländsk som också en inhemsk företagares omsättning inom landet av nämnda typ av tjänster.

Vid omvänd skattskyldighet kommer företag som inom landet omsätter tjänster som innebär uppdrag att utföra byggverksamhet eller uthyrning av arbetskraft för sådan verksamhet inte längre att ha någon avdragsrätt för ingående skatt enligt 8 kap. mervärdesskattelagen. Detta eftersom företagen inte är skattskyldiga för sådan omsättning. Utländska och inhemska företag skall därför ha rätt till återbetalning av ingående skatt hänförlig till omsättning inom landet av den aktuella typen av tjänster. Bestämmelserna föreslås träda i kraft den 1 januari 2006.